

Deel II

Fotoverslag werf W.W. Eltink

Een van de eerste boten, gebouwd in de nieuwe constructiehal aan de Nijverheidstraat

12 oktober 1964.

De enorme 50-tons drinkwaterboot van Nol van den Bogaard wordt uitgereden met de zwaar geladen vrachtwagen.

Ontwerp: Herman Jansen, Monnickendam.

Voor de hal staat de Volvo van Wiel Eltink.

Bandenpech op de grote weg naar een afrit aan de Maas.
De rechtervoorband begaf het.

Op de bovenstaande foto, genomen omstreeks 1964, is goed te zien dat het parlevinken vooral met hoog en ruw water een ongemakkelijk bestaan was. Naast elkaar liggen: de woonboot van het gezin van Nol van den Bogaard, daarnaast de oude tot waterboot omgebouwde snik-

ke, en de nieuwe speciaal als drinkwaterboot gebouwde "Da Capo". De oude snikke was oorspronkelijk een boot van ongeveer 15 meter lang, gemaakt voor transport van turf en riet op de Groningse kanalen. Er werd later bij W.W. Eltink een Kromhout Gardner-motor uit een vrachtwagen ingebouwd. Dit schip bleek gebrekkig en moeilijk hanterbaar bij het enteren van de grote schepen op de Waal. De nieuw ontworpen "Da Capo" was veel beter.

Nol met de diep geladen nieuwe "Da Capo" op de Waal.
Afmetingen: Lengte 18,30 m, breedte 4,90 m en diepgang 2,04 m.
Tankinhoud: drinkwater 54 000 liter, dieselolie 2 500 liter en een petroleumtank van 2 500 liter. Met deze boot heeft hij vele jaren goed gevaren.

Beide foto's: collectie Van den Bogaard.

Stalen zeiljacht van 8 meter met kiel-middenzwaard op transport naar de HISWA-tentoonstelling in het RAI-gebouw in Amsterdam in maart 1964.

Ontwerp: Scheepsarchitect Ruurt Lemstra.

Betimmering: Gert Eltink's Meubelfabriek.

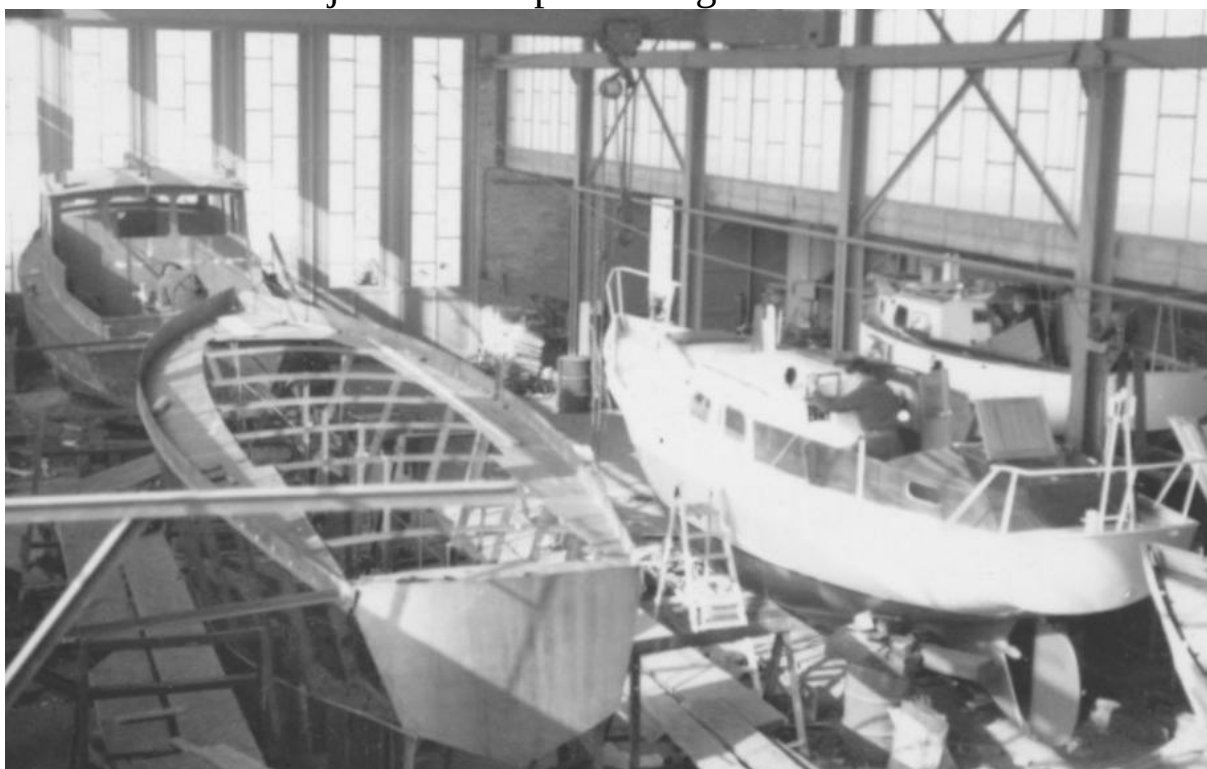
Dit jacht is later verkocht aan Steinmetz, eigenaar van een meubelfabriek in Kassel, Duitsland.

Op de achtergrond is de pas gereed gekomen bouwhal te zien van W.W. Eltink in de Nijverheidstraat te Beneden Leeuwen.

Op deze plaats staat tegenwoordig een supermarkt.

Vol interieur van de bouwhal aan de Nijverheidstraat met zes schepen in aanbouw rond 1964. Twee parlevinkers, drie Lemstra kiel-middenzwaard-zeiljachten en op de voorgrond een werkvlet.

De naar voren geschoven en nu bijna gereed zijnde werkvlet. Daarachter een van de drie in aanbouw zijnde stalen zeiljachten voor Dekker - Aalsmeer - USA.

Riviersleepboot "Flevo" van Houtermans? uit Hasselt in de Strang met Nederlandse gastvlag.
Herkomst van de foto, eigenaar en werf onduidelijk.

Scheeps- en jachtwerf W.W. Eltink,
Op de foto de eigenaar Wiel Eltink bij het uitrijden van een gereed zijnde sleepvlet uit de bouwhal in de Nijverheidstraat te Beneden Leeuwen, voor de aflevering aan het water.
Achter de boot is de bedrijfswoning te zien.
Naast de grote schuifdeur staat de jonge Jan van Rossum, de latere uitbater van café "D'n Bolle" in Boven Leeuwen aan de Dijk.

Dezelfde werkvlet, door de eigenaar genummerd met 230, kort voor de tewaterlating bij de Klef aan de Strang.
Hier is goed te zien dat de tewaterlating met deze geïmproviseerde wagens altijd een riskante onderneming was.

De 230 op het moment van het eerste contact met het water in de Strang.

Parlevinker voor Slagerij Lemmers kort voor de tewaterlating bij de Klef rond 1963.

De in het achteronder geplaatste motor drijft een 360° stuurbare Schot-tel roerpropeller aan. Dat garandeert een grote wendbaarheid want de propeller geeft in alle richtingen een gelijke stuwkracht. Een roer, schroefas en een keerkoppeling zijn dan niet nodig. Het systeem bleek voor dit soort werk toch niet te voldoen. Er is later weer een vaste schroef met een gebruikelijk roer ingebouwd.

De nieuwe parlevinker van slagerij Lemmers in Beneden Leeuwen, kort voor de tewaterlating aan de dijk bij de Klef. De vrachtwagen is al gedraaid om het geheel naar de afrit te sturen.

De nieuwe WIGO van Slagerij Lemmers in bedrijf, varende op de Strang met Cor Lemmers aan het stuurwiel, rond 1965.

Gebouwd aan de Nijverheidstraat.

Ontwerp: Herman Jansen, Monnickendam.

Betimmering: Gebroeders Wakker.

Eerste van de drie stalen zeiljachten met ophaalbare middenkiel, naar een ontwerp van Ruurt Lemstra, gebouwd aan de Nijverheidstraat. Het schip staat op een dieplader en is op weg naar de Hiswa-tentoonstelling in de RAI te Amsterdam in 1964.

Promotie van de stand op de Hiswa-tentoonstelling in Amsterdam in 1964 door de carnavalsvereniging "De Braoiers".
v.r.n.l. de majorette Annie Toebast, Wiel Eltink en prins Jos van Kessel. Andere namen zijn (nog) niet bekend.

Eerste boot op de Hiswa tentoonstelling in 1964 in het RAI-gebouw in Amsterdam. Een stalen Zeiljacht van 9 x 3 meter met ophaalbaar middenzwaard. Drie van deze jachten zijn in Beneden Leeuwen gebouwd. Dit schip is later aan Steinmetz uit Kassel in Duitsland verkocht.

Ontwerp:	Ruurt Lemstra, Zaandam.
Casco en schilderwerk:	W.W. Eltink's Scheepsbouw,
Betimmering:	Gert Eltink's Meubelfabriek.
Mast en zeilen:	De Vries, Lemmer.
Opdrachtgevers:	Drijver, Den Helder.
	Schildersbedrijf de Jong, Utrecht.
	Steinmetz, Kassel, Duitsland.

1965

De "Alie"

Parlevinker met olie, gas en metaalwaren van Hendrik Udo in Beneden Leeuwen. Deze boot is waarschijnlijk overgenomen van zijn broer Toon Udo, die daarna een soortgelijk bedrijf aan de wal begon in Wamel.

“Alie” van voren.

Parlevinker van Toon Udo?

Motorzeiljacht van de familie Schrijver op weg naar de Maas via de noord-zuidweg in de richting van Maasbommel. Daarachter de Volvo van Wiel Eltink.

Het moment van de doop, door een zoon van Schrijver, net voor het ontploffen van de fles champagne. De tewaterlating aan de afrit van het pontveer aan de Maas bij Maasbommel.

Van links naar rechts: Anneke van Kessel-van Erp, Gert Eltink met fototoestel in de hand en sigaar in de mond, de eigenaar Schrijver met filmcamera en zijn dopende zoon op de voorgrond.

Motor-zeiljacht te water. 1965.

Tweemaster van 12 meter bij de afrit in de Maas bij Maasbommel.

Gebouwd in de Nijverheidstraat.

Betimmering: Gert Eltink.

Ontwerp: Herman Janssen, Monnickendam.

In opdracht van de heer Schrijver te Blaricum.

Het schip heeft een jaar later nog op de Hiswa gestaan.

"Chamrousse" in 1966
Sleepvlet van 13 meter.
Eigen ontwerp.
Voor Franse rekening gebouwd via de Scheepsmakelaar Key.

Sleepvlet "Chamrousse" van achteren.

Parlevinker gebouwd in 1965 in opdracht van de familie Dijk, Amsterdam, liggend in de Strang voor de kraanconstructie bij de Klef. Eigen ontwerp.

Dezelfde boot bij Dordrecht in 2012, nu in gebruik als jacht.

Kieljacht van 8 meter.
Met lange mast, liggend op het dek, die dient voor een steunzeil.
Ontwerp Herman Jansen, 1966

Waalkruiser van 9 x 3 meter aan bakboord.
Eigen ontwerp. 1965

Waalkruiser van 9 x 3 meter in 1966 bij hoogwater in de Strang, met Willie van Dreumel aan het stuurwiel.

Rechtsboven op de achtergrond, bij de nieuwe dijkhuizen van o.a. Harrie van Heertum de twee schepen van Stekelenburg, de Bennie 2 en de Josef.

Waalkruiser van achteren.

Arie B. op een donkere, winterse dag in de Strang.
Parlevinker met halfrond achterschip.
Naar de binnenhaven van IJmuiden?

Sleepvlet in het geel.

De zelfde gele sleepvlet vaarklaar.

Andere gele werkboot in de Nijverheidstraat c.a. 1963

De oprit naar de scheepshal is nog in aanbouw.

Op de achtergrond het woonhuis met smederij en winkel met huishoudelijke artikelen van Driessen aan de Beatrixstraat.

Te waterlating in de Strang van de "Sailor's Showboat" van Frits van Unen en zonen, Prins Hendrikkade in Amsterdam, omstreeks 1966. Vader en zonen werkten met twee van deze boten hoofdzakelijk voor Scandinavische zeelieden in de Amsterdamse haven en in het Noordzeekanaal.

Bij de roeiboot o.a. Wim van der Logt uit Deest.

Ontwerp: Herman Jansen.

Wim van der Logt op het voordek van de "Frits"

Wim van voren.

Sailor's - Showboat - Frito -

Bovenste foto's: Zojuist geschoopeerd en in de grondverf voor de loods. Opdrachtgever: Van Leeuwen uit Rotterdam.

Onderste foto: Parlevinker van Arie B. waarschijnlijk voor Amsterdamse opdrachtgever met Wim Hol aan de lijn.

De meeste boten werden in die tijd van de walshuid ontdaan, die nog op de staalplaten zat, door ze te zandstralen. Direct daarna werden ze dan van een door een speciale brander opgespoten zinklaag voorzien; het schooperen. (naar de uitvinder Schoop). Zo snel mogelijk daarna werd er dan nog een gele zinkchromaatverf als afsluitende grondlaag opgezet.

Boven de boot van Van Leeuwen op het moment van de tewaterlating in de Strang.

Weggesleep door de parlevinkerboot van een van de Udo's.
Het schip is naar ontwerp en in opdracht van Van Leeuwen in Rotterdam gebouwd en aldaar ook verder afgebouwd en betimmerd.

J. C. HOUTTUIN

ZEIST, 7. Februari '66
VERLENGDE SLOTLAAN 18

Gefachte Heer Elbert

Ingesloten de getekende verklaring van retour aan u.
Tevens sluit ik een foto van de Coramba in, die
vorig jaar op het IJsselmeer geroepen is.

Wij zijn bijzonder bevreden met het schip en
hebben vorig jaar een fijne vakantie gehad in
Friesland. Hartelijke groeten ook van de familie

Familie Houttuin met de "Coramba" op het IJsselmeer. Foto Houttuin.
Een van de zeldzame jachten met scherpe steven van de ontwerper
Theodoor Gillissen. Hij ontwierp meestal vletten.
Gebouwd aan de Nijverheidstraat in 1965.

De "Anneke" op de afrit van de Dijkstraat met op de achtergrond het (niet meer bestaande) huis van Chris Hol in 1966

Een zelfde schip met scherpe steven naar een ontwerp van Theodoor Gillissen met als thuishaven Rotterdam.

Links achter de boot, met de fiets aan de hand, Jan van Zwam.

Aan de rechterkant op de bromfiets Herman van Rossum.

De Anneke in de Strang.

De "Anneke" voor de thuishaven in Rotterdam.
Deze zwart/wit foto's zijn van de eigenaar.

"Anneke" afgemeerd in de Rotterdamse thuishaven.

Werkboot, nog in de gele zinkchromaat grondverf, bestemd voor de Rotterdamse haven en werk op de Maas. 1965
Naar een idee van Tonny Brugman.

De "Columbus" bij de afrit van het pontveer aan de Maaskant. 1966

Het stalen motorjacht Columbus van 12 meter in de Strang.
Eigenaresse: Ruth Fromm, Oldenburg, Duitsland. 1966
Gebouwd in de Nijverheidstraat.
Ontwerp: Herman Jansen, Monnickendam.
Betimmering: Gert Eltink.
Aan het stuurwiel de opdrachtgever Körner met zijn echtgenote/eigenaresse Ruth Fromm.

De samensteller van dit fotoboek zelf (met stropdas aan en nog met volle hardos) aan het stuurwiel op de Waal in 1966.
De eigenaar Körner staat bij de kajuitingang.
Foto waarschijnlijk genomen door Ruth Fromm.

Herr Körner zelf aan het stuurwiel.

De Columbus met gezin van de eigenaar varend in de Strang.

De Columbus met gezin wegvarend in de Strang.
Als lid van de Oldenburger Yacht Club, gevestigd aan de Elbe.

Vreemd tussendoortje van 8 meter met een veel te zware lier op het voordek.

Robuuste sleepboot met scherpe steven.
Gebouwd aan de Nijverheidstraat naar een ontwerp van Herman Jan-
sen.
Wie is die man op het voordek?
Van wie was die zware parlevinker met Duitse vlag op het voordek?
De foto is genomen rond 1965.

De "Armino" van Nol (de oude Nol) van den Bogaard.
Levensmiddelen.

“Armino” met de oude Nol van voren.
Bouw en jaartal onbekend.

Foto: Jonge Nol.
Oude Nol met zijn nieuwe ``Armino`` in vol bedrijf op de Waal.

9 meter kielkruiser aan de Maas.
Van de veearts uit Zelhem?

De Wielkruiser “Sirocco”
Een achtmeter motorkruiser met diepe kiel aan de Maas.

Parlevinker voor de haven van IJmuiden.
Eigen ontwerp. 1966

Proefvaart met familie op de Strang. 1966

De havensleepboot Robbe aan de steiger.
Opdrachtgever/eigenaar Max Körfer uit Kiel in Duitsland.
Ontwerp: Herman Jansen, Monnickendam.
Foto's: Max Körfer. 1967

Foto's van de Robbe in de Oostzeehaven aan de Kieler Bucht. Op de achtergrond de Kieler Howaldtswerke met op stapel staande tanker.

Epiloog.

De scheeps- en jachtwerf W.W. Eltink, heeft 8 jaar bestaan. Van 1959 tot en met 1967. Het bedrijf kwam voort uit het oudere bedrijf van de gebroeders Harrie en Wiel Eltink die samen het in de oorlog verwoeste bedrijf vanuit het werkschip "Metallurgica" voortgezet hebben. Zijn broer Harrie Eltink en zonen zijn vanaf 1959 met de scheepsbouw verder gegaan in Mook en later in Katwijk aan de Maas en in Gennepe.

Wiel Eltink is vanaf 1959 verder gegaan op het woon- en werkschip "Metallurgica". Dit werkschip lag bij de helling waar het in de oorlog door de Duitsers afgebrande ouderlijk dijkhuis en werkplaats stond. Drie jaar is er na 1959 nog vanuit het werkschip "Metallurgica" aan de Dijk doorgewerkt onder leiding van Wiel Eltink. In de daaropvolgende vijf jaar is het bedrijf verplaatst naar een nieuwe constructiehal aan de Nijverheidstraat.

Een belangrijk voordeel van de nieuwe hal was dat de schepen nu in een droge en overdekte ruimte gebouwd konden worden. Het merendeel van de totale productie in die achtjarige periode kwam tot stand in deze overdekte ruimte aan de Nijverheidstraat. Een nadeel was dat geen al te zware schepen over de weg vervoerd konden worden. Het transport over de weg en de tewaterlatingen op geïmproviseerde wagens bleef een riskante onderneming. Ook kon naderhand geen enkel schip meer op de helling gezet worden voor onderhoud of voor een kleine reparatie.

Van lang niet alle door het bedrijf gebouwde schepen bestaan goede foto's. De in dit fotoboek getoonde reeks is maar een deel van de totale productie.

Niet in deze lijst uit die periode zijn opgenomen o.a.:

- 6 Swinboten, stalen motorjachten van 9 x 3 meter naar een ontwerp van Marinussen in Zwijndrecht.
- Een aantal stalen casco's voor motorjachten in opdracht van Van Lent in de Kaag.
- Een groot aantal onvermeld gebleven zeer verschillende schepen zoals: Twee multi-knikspantboten, een voor de Jong in Malden en een voor van Hout in Nijmegen, beide voor de tubifex-visserij op de Waal. Verder nog vele parlevinkers, een paar riviersleepboten, en een flink aantal sleepvletten, jachten en inspectievaartuigen, meestal naar ontwerpen van Herman Jansen.

- Een kalksilo voor de “Bosoven”, een steenfabriek van Terwindt & Hekking aan de Waal, tussen Boven Leeuwen en Druten.

De productie werd vooral gekenmerkt door een grote diversiteit aan gebouwde schepen en een buitengewoon snelle voortgang. Tot een serieproductie van jachten of bedrijfsvaartuigen kwam het echter niet. Ieder schip werd afzonderlijk naar de wensen van de opdrachtgever uitgevoerd met alle ontwikkelingsproblemen van dien. Bedrijfswinst werd nooit gemaakt.

Toch is een groot deel van de in Nederland varende parlevinkerbotten in dit bedrijf tot stand gekomen. Toen het avontuurlijke bedrijf van het parlevinken, na een korte ervaring aan het begin van de 60-er jaren, geen reden van bestaan meer had en de bedrijfstak ophield te bestaan en een serieproductie van jachten niet meer op gang kon komen, was er geen rendabel werk meer. De productie viel stil en aan een bedrijfssluiting viel niet meer te ontkomen.

Het laatste volwassen project was de zware havensleepboot “Robbe” voor rekening van Max Körfer, sleepbootbedrijf in Kiel in Duitsland aan de Oostzee, naar een ontwerp van Herman Jansen. Dit schip was veel te zwaar om over de weg vervoerd te worden en is in Dreumel gebouwd. Het plaatwerk en de schroefas van het schip, zijn nog wel grotendeels in de Nijverheidstraat gemaakt. Het voorbewerkte plaatwerk en alle onderdelen zijn daarna, stuk voor stuk, met een lichte personenauto met tweewielige aanhanger naar Van Rossum’s Scheepswerf in Dreumel gebracht. Daar zijn alle onderdelen samengevoegd en afgelast op hun helling. Het schip is daar door mensen van de werf uit Beneden Leeuwen gebouwd en betimmerd en aldaar te water gelaten. Na het overlijden van Wiel Eltink is de motor nog in de Strang te Beneden Leeuwen ingebouwd. Het schip is daar opgeleverd en door de eigenaar Max Körfer naar zijn thuishaven in Kiel gevaren.

Het laatste wat in 1967 nog in de hal aan de Nijverheidstraat is gebouwd, was een zware roeiboot van zes meter met dubbele roeidooten. De boot werd gebouwd in opdracht van de Crown Agents in Engeland voor hun toenmalige kolonie aan de Gambia-rivier, met aan de monding de stad Bathurst. Het is het tegenwoordige West-Afrikaanse land Gambia met dezelfde hoofdstad die nu Banjul heet.

Samenstelling en foto's: M.F.J. (Rien) van Os. Berg en Dal, 2011

E-mail: m.os11@chello.nl

Internet: www.monus-icks.nl

Met dank voor het verzamelen van foto's en gegevens aan:

Ger van den Bogaard, Emiel van den Bogaard, Frans Toebast en Ineke Eltink.

Literatuur: Herinneringen van Nol van den Bogaard in het blad van de vereniging "De Binnenvaart" nr 2, april 2008

en "Tussen Waal en Wetering" uit de serie Tweestromenland.

De samensteller houdt zich aanbevolen voor verbeteringen en aanvullingen.

Alle rechten van verveelvoudiging van bovenstaande de tekst of delen daarvan op welke wijze dan ook zijn voorbehouden aan de auteur en mogen alleen na voorafgaande toestemming van de auteur overgenomen worden. Zie ook het citaatrecht in Nederland bij Wikipedia.